Programació d'Arquitectures Encastades Entorn de Treball: Code Composer Studio

El programa *Code Composer Studio* és un Entorn de Desenvolupament Integrat (**IDE** en anglès) que permet el desenvolupament de projectes amb microcontroladors de Texas Instruments. Es pot programar tant en assemblador "ASM" com en "C". A més, segons quines versions, el *Code Composer Studio* inclou un sistema operatiu en temps real anomenat TI-RTOS, inclou també simuladors y llibreries dels microcontroladors.

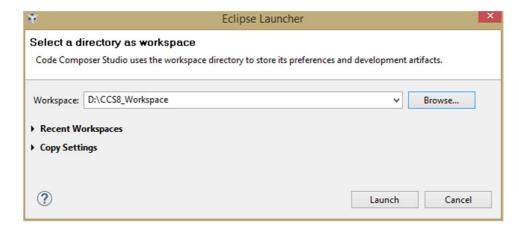

I- Tutorial sobre l'ús de l'entorn de desenvolupament.

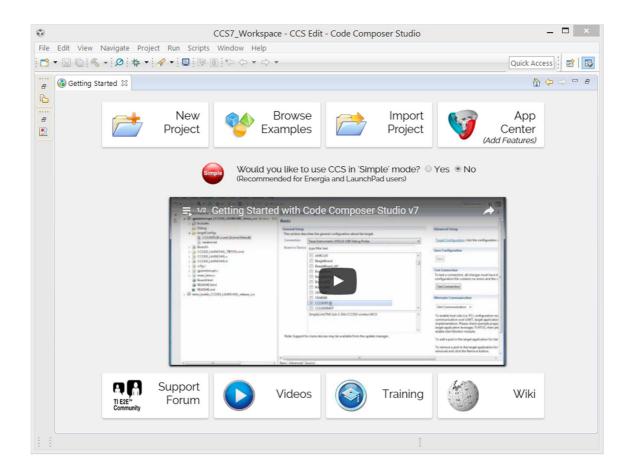
El primer de tot és crear un directori pel nostre "Workspace". Dintre d'aquest, després s'aniran creant automàticament carpetes per a cada un dels projectes que farem durant el curs. Iniciem l'execució de l'entorn de desenvolupament...

El programa ens demanarà el directori del nostre "Workspace". Heu de canviar a (mitjançant "Browse"):

D:\CCS8 Workspace o qualsevol altre al disc D o a un PenDrive vostre, mai al disc C.

Si és el primer cop que executem el programa després de la instal·lació, ens apareixerà una pantalla de presentació que ens permet executar, si estem en línia, *tutorials* i exemples.

CREACIÓ D'UN NOU PROJECTE.

Per programar el microcontrolador el primer que farem és crear un nou projecte:

Project → New CCS Project...

Els camps importants aquí són:

Target: MSP432 Family i MSP432P401R.

Amb aquests ajustaments del projecte, triem bàsicament el dispositiu exacte amb el que volem treballar. Seleccionem el microcontrolador *MSP432P401R*, que és el que hi ha a la placa i que serà el que programarem per controlar el nostre robot.

- **Project Name**: On posarem el nom que vulguem donar-li al nostre projecte.
- Verificar on volem desar el projecte a "Location". Si marquem a Use default location ens crearà automàticament una carpeta pel nou projecte al nostre Workspace.

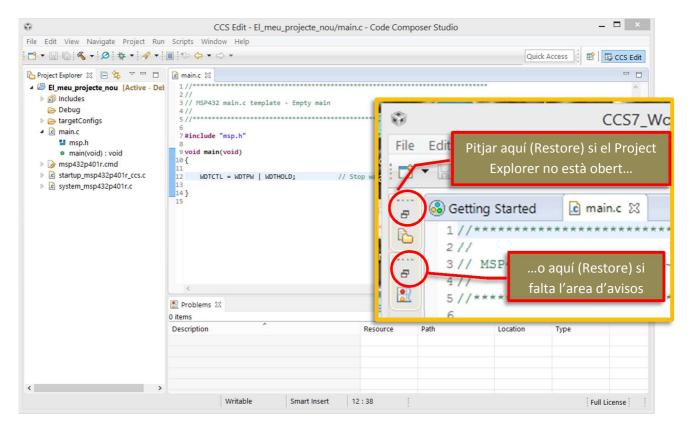
No hem de modificar res més a aquesta pantalla. En qualsevol cas, desprès podem canviar qualsevol d'aquests paràmetres des de *Project → Properties*

Per últim, seleccionem Finish.

CCS Project Create a new CCS Project. MSP432 Family ∨ MSP432P401F Connection: Texas Instruments XDS110 USB Debug Probe [Default] Cortex M [MSP432] El_meu_projecte_nou ✓ Use default location D:\CCS7 Workspace\El meu projecte nou Compiler version: TI v16.9.0.LTS Advanced settings ▼ Project templates and examples type filter text Creates an empty project fully initialized for the selected device. The project will contain an empty 'main.c' source-file. ■ Empty Projects Empty Project Empty Project (with main.c) Empty Assembly-only Project Empty RTSC Project ▲ 📳 Basic Examples Blink The LED Blink The LED (CMSIS Style) Open the Resource Explorer to browse available example projects... ?

New CCS Project

Entrarem a la pantalla on editarem els programes i arxius que formaran el projecte.

Aquesta pantalla té 3 àrees (a més de les barres de menú i eines):

- A l'esquerra tenim el **Project Explorer**, on es mostra l'estructura de fitxers que formen part del projecte. Podem desplegar el nostre projecte per veure els diferents fitxers que el componen. També podem desplegar un fitxer per visualitzar les variables, funcions, etc... que conté, i fent doble clic sobre qualsevol d'aquests elements, podem accedir ràpidament al codi de la seva declaració. Si tenim més d'un projecte al workspace, **el projecte actiu estarà marcat amb negreta**.
- Al centre està l'àrea d'Edició, mostra el contingut dels fitxers que tinguem oberts per editar.
- A baix està l'àrea d'avisos, que mostra tots el problemes detectats durant la compilació (errors, warnings...).

Si falta qualsevol d'aquestes àrees, i tampoc apareix el seu respectiu botó de *Restore*, haurem d'anar al menú:

Window → Show View

i seleccionar la que volem tornar a veure.

A l'exemple anterior veiem que el projecte està carregat. A més dels "includes" i arxius de configuració necessaris per al microcontrolador que hem triat per treballar i que s'han afegit automàticament, hi tenim 3 arxius de programa que s'han creat, també automàticament (*.c). Tots aquests arxius són imprescindibles. Només hauríem d'editar el main.c o qualsevol que hàgim afegit nosaltres, els altres de moment són "NO TOCAR".

Les instruccions creades automàticament dins l'arxiu *main.c* són les mínimes obligatòries que hauria de contenir sempre l'arxiu principal de qualsevol dels nostres projectes per desenvolupar aplicacions amb el microcontrolador seleccionat.

CREACIÓ D'UN ARXIU de codi ".c" O ".h"

Per crear un arxiu de programa ".c" nou on poder picar codi de programa hem de fer:

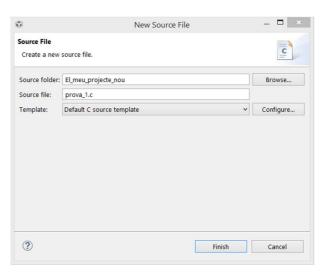
File → New → Source File

llenguatge C (no C++).

A **Source File** hem de ficar el nom de l'arxiu, no ens hem d'oblidar de posar l'extensió, en aquest cas ".c".

A **Template**, hem de seleccionar el corresponent al

Donem a *Finish* i ja tindrem el nou fitxer a l'estructura del projecte a l'àrea esquerra.

Si volem crear un arxiu de capçaleres ".h" el procediment és el mateix, però en lloc de *New Source File, hem de triar* **New Header File**, tenint en compte sempre que hem de posar l'extensió ".h" quan posem el nom del fitxer.

Per compilar un projecte hem de fer:

Project → Build Project.

Un cop finalitzada la compilació, els possibles problemes ens apareixeran a l'àrea "*Problems*" sota la d'edició. Haurem de parar sempre molta atenció a aquesta àrea que ens pot mostrar 2 tipus de problemes:

- "*Errors*": aquests són crítics i només que n'hi hagi un, no permetrà l'execució del programa. De vegades poden sortir molts errors, no hem de desesperar ja que en moltes ocasions quan solucionem un error desapareixen molts dels altres en fer un nou *Build*.
- "Warnings": no són crítics i el programa pot executar-se, però pot ser que no faci exactament el que volem perquè hi ha algun desajust de tipus...

Si fem un Build del nostre projecte actual, veiem que no ens surt cap error ni Warning... de moment! El que passa per ara és que no tenim cap programa fet.

Fem un petit programa de prova per veure com funcionen aquests passos. El nostre programa no farà res per ara, per tant només posarem els *includes* mínims i deixarem la rutina principal, la *main()*, sense cap instrucció.

Sempre que creem un nou document ".c" hem de tenir en compte que haurem d'afegir a l'inici els *includes* del nostre processador (#include "msp.h"), de les funcions estàndard d'entrada/sortida (#include <stdio.h>), i dels tipus estàndards d'enters (#include <stdint.h>).

A més, la primera instrucció de la funció main() sempre haurà de ser:

WDTCTL = WDTPW | WDTHOLD; // Stop watchdog timer

(la raó de ser d'aquesta instrucció s'explicarà més endavant en una pràctica posterior).

Això si, sempre que fem programes a baix nivell, hem de comentar tot molt bé, des del que fa cada funció, els paràmetres d'entrada i sortida que fa servir, fins a pràcticament cada instrucció. Per tant, és un hàbit molt recomanable anar afegint els comentaris "sobre la marxa" (en compte d'esperar a que estiguí tot el codi per escriure els comentaris), és a dir, cada cop que es pica una línia de codi, afegir immediatament un comentari pertinent i útil.

```
/*

* PROGRAMA DE PROVA.

*/

#include <msp.h>
#include <stdio.h>
#include <stdint.h>

#include "prova.h"

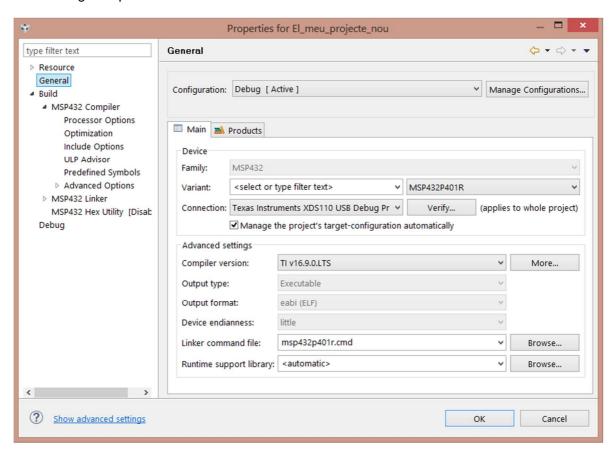
void main()
{
    WDTCTL = WDTPW | WDTHOLD; // Stop watchdog timer while(1);
}
```

Creem un fitxer *Header* anomenat prova.h que no tingui res i provem a compilar-ho per veure que no hi ha errors. Si hi ha errors ens ho mirem bé perquè serà el programa més senzill que farem a l'assignatura...

Com hem comentat abans, si volem canviar la configuració del nostre projecte ho podem fer en qualsevol moment a:

Project → Properties

Ens apareixerà la següent pantalla:

Si triem *General*, podrem modificar el microcontrolador que fem servir. Amb les altres opcions es poden modificar moltes opcions del compilador.

Generar els fitxers que formaran el nostre projecte és el primer pas a la nostra tasca de programar el microcontrolador. Fins aquí el programa està al PC, ara hem de carregar el programa al microcontrolador i executar-lo per veure si fa el que volem que faci. Això és el que anomenarem "**Debug del projecte**".

BARRA D'EINES

Disposem de diversos accessos ràpids als comandaments més usuals mitjançant la barra d'eines:

Els més útils per ordre: ... *Desar*, ... *Build* (el martell), ..., *Debug* (l'insecte), *Search* (la llanterna), ... etc.

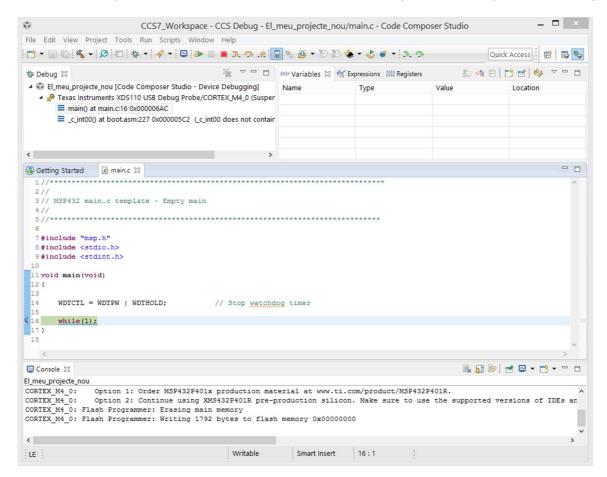
DEPURAR ("debugar") UN PROGRAMA

Per carregar el programa al microcontrolador i després poder fer la depuració del programa, hem de connectar la placa on es troba el microcontrolador (*Launchpad MSP-EXP432P401R*) al PC mitjançant el seu cable USB. Al *Code Composer Studio* (CCS) farem una d'aquestes accions per començar la càrrega del programa i la depuració:

- Mitjançant el menú Run → Debug (o F11).

Si encara no hem desat el programa al PC ni l'hem compilat, el CCS ens demanarà de fer-ho. (Si ens surt un missatge demanant que féssim una actualització de firmware, li diem "Update", i quan acabi aquest procés, es reprendrà la compilació).

Després, si no hi ha cap error més, entrarem automàticament a la pantalla de depuració o debug:

En qualsevol moment podem tornar a la pantalla d'edició, i al contrari, mitjançant els botons que hi ha al cantó superior dret ("CCS Edit" i "CCS Debug").

A la pantalla de *debug* hi ha diferents finestres:

- Una primera que es diu **Debug** amb informació tècnica del projecte que s'està depurant.
- Una segona, que té varies pestanyes: "Variables" per visualitzar variables locals, "Expressions" per a qualsevol variable, tant local (si és accessible) com global, o qualsevol expressió combinant variables, i "Registers" per consultar i modificar registres de configuració del microcontrolador. Ens seran molt útils per veure els valors que van prenent les variables durant l'execució del programa. Compte que només es poden actualitzar quan el programa està aturat, per exemple l'hem posat en pausa, o durant execució pas a pas o quan arribem a un breakpoint.
- Una tercera finestra ens permet veure el codi dels arxius ".c" i ".h" que s'està executant. Aquí es podrà veure a quina instrucció ens trobem en cas d'execució pas a pas. També es pot modificar aquí el codi del programa, però si ho fem, l'haurem de tornar a carregar per a que els canvis es tinguin en compte.
- També ens apareixerà una finestra anomenada *Console* on s'informa de problemes durant l'execució.

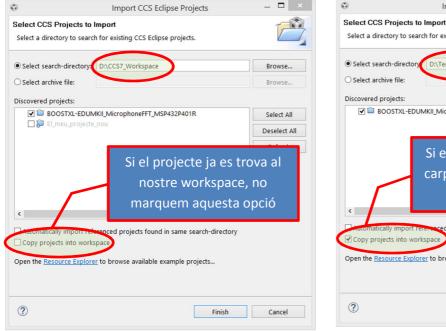
INCLUSIÓ D'UN PROJECTE EXISTENT

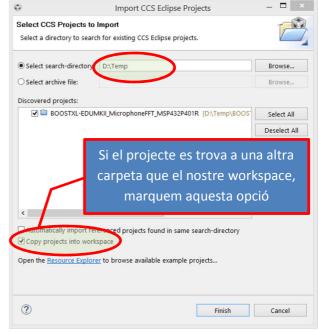
Per tal de veure com funciona el depurador, farem servir un projecte ja existent. Aquest projecte està al *Workspace* a la carpeta *BOOSTXL-EDUMKII_MicrophoneFFT_MSP432P401R*. Per importar-lo hem de fer:

Project → Import CCS Projects...

Se'ns obre una nova finestra on pitjarem a *Browse* i triarem la carpeta on està el projecte, es a dir dintre del nostre *Workspace*. Si no hi és, primer ens el baixarem del campus virtual, el desarem i desempaquetarem a una carpeta temporal (D:\temp per exemple), i l'anirem a buscar en aquesta amb el *Browse*. En aquest cas però, haurem de marcar l'opció "*Copy projects into workspace*".

Si ho hem fet bé, apareixerà en *Discovered Projects* un projecte anomenat *BOOSTXL-EDUMKII_MicrophoneFFT_MSP432P401R*, tal i com es mostra a la imatge.

El seleccionem i pitgem a *Finish*, veurem que a la finestra de projectes (*Project Explorer*) apareix el nou projecte, el *BOOSTXL-EDUMKII_MicrophoneFFT_MSP432P401R*. A més, es posarà com el projecte actiu (marcat amb negreta). Per definició, de projecte actiu només hi pot haver-ne un, i és sobre el que es

fa la compilació i depuració. En qualsevol moment podem canviar el projecte actiu, només l'hem de seleccionar amb el ratolí a la mateixa finestra de projectes

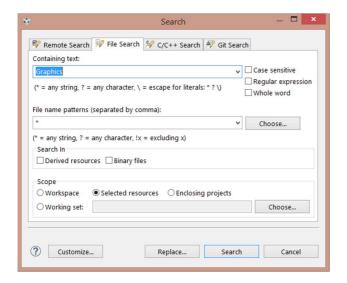
Seleccionat el projecte, podem veure els arxius del programa exemple de la placa d'experimentació. Veiem que al *main.c*, la primera instrucció de la funció *main()* és:

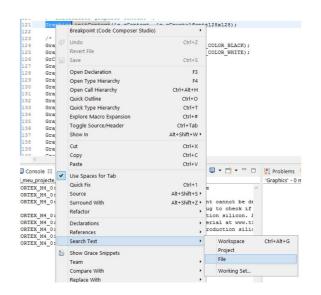
```
MAP_WDT_A_holdTimer();
que fa el mateix que la instrucció
    WDTCTL = WDTPW | WDTHOLD; // Stop watchdog timer
```

que hem mencionat abans, però amb altres llibreries (que nosaltres no farem servir).

Es poden cercar elements del projecte, variables, llibreries, ports... a partir d'una paraula clau, i tenim dues formes:

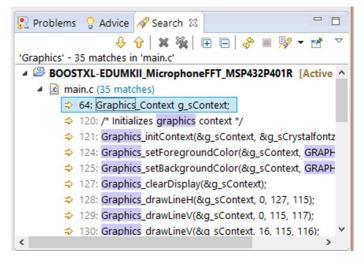
- Mitjançant l'accés directe a la barra d'eines,
   Search, i posant la paraula que cerquem al camp Containing Text, i fer Search.
- O bé, un cop seleccionada la paraula clau premem el botó dret del ratolí i al menú contextual també surt el **Search Text.** Podrem triar entre cercar a Workspace, al Projecte o només al Fitxer al que estem.

Un cop feta la cerca, ens apareix una nova finestra, anomenada **Search**, a l'àrea inferior de la pantalla. En ella, apareixen tots els llocs on està el que nosaltres estem cercant.

Fent doble clic en qualsevol dels resultats ens envia directament a la línia de codi corresponent. També disposem d'una sèrie de botons per gestionar els resultats, com moure's al resultat següent o anterior (fletxes), esborrar un resultat o tots (creus), etc...

DEPURACIO (DEBUG) PAS A PAS I BREAKPOINTS

Al depurar el projecte potser que ens doni errors. Els haurem de corregir tots abans de poder procedir a la fase de depuració.

Un cop podem compilar el programa sense errors, el podem carregar al microcontrolador, per executarlo i si és necessari depurar-lo (menú *Run → Debug* o de la Barra d'Eines)

La pantalla de depuració té dues barres d'eines, una semblant a la d'edició, que permet compilar (Build), carregar programes, cercar.... I una altra que és per a les tasques pròpies de depuració. Ens dedicarem a aquesta:

Aquests accessos ràpids ens permeten controlar l'execució del programa.

Al primer bloc 💸 🕨 🕶 🥛 els més interessants són:

- **RUN** que executa el programa a partir de la instrucció senyalada pel punter de la pantalla que mostra els fitxers.
- **Suspend** és una pausa que permet aturar l'execució, per continuar-la després, pas a pas si volem, des d'aquest punt.
- *Terminate* que para l'execució totalment i torna al mode d'edició.

El segon bloc 📑 🤏 🤏 - 🛍 permet l'execució pas a pas o de funció en funció:

- Tant groc com verd, executen la següent instrucció, si és una funció entren en ella.
- Tant groc com verd, executa la següent instrucció, si és una funció la executa sencera (com si fos només una instrucció).
- Per últim, si estem dintre d'una funció i volem executar seguit fins que s'acabi i sortim aquest és el nostre botó. Pot anar bé per acabar bucles o com hem dit funcions.

Amb les fletxes grogues, ens movem d'una instrucció de C a l'altre, i amb les verdes ens movem per micro-instruccions (assemblador).

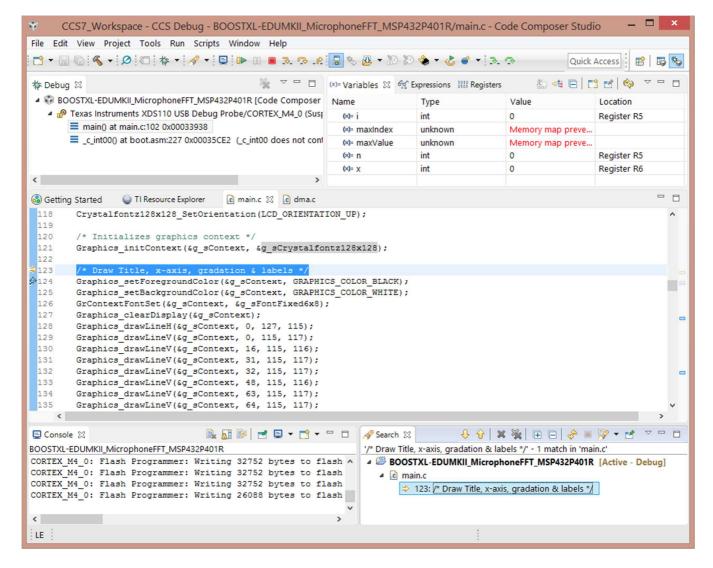
BreakPoints

L'execució pas a pas ens anirà molt bé perquè, com veurem després, ens permet controlar amb molta cura si el programa fa el que volem. Molts cops però volem executar en bloc un conjunt d'instruccions que ja sabem que funcionen bé fins a un punt que volem depurar pas a pas, o bé per conèixer l'estat del sistema a aquell punt. En aquestes situacions farem servir els punts de ruptura o *Breakpoints*.

Podem fer una prova al arxiu *main.c* del projecte *BOOSTXL-EDUMKII_MicrophoneFFT_MSP432P401R* que tenim obert. Suposem que volem introduir un Breakpoint just abans de que s'executin les instruccions que dibuixen els eixos de la pantalla. Ens posem sobre la línia just després del comentari (podeu fer una cerca per trobar-lo més ràpidament):

```
/* Draw Title, x-axis, gradation & labels */
```

on està la primera instrucció gràfica, i al menú contextual que surt amb el botó dret del ratolí en el marge de la línia on volem aturar el programa, seleccionem *Toggle Breakpoint*. Veurem que ens surt una mena de boleta a l'esquerra de la instrucció que indica que ara hi ha un breakpoint. També es pot afegir o suprimir un breakpoint fent doble clic directament en el marge a l'alçada de la línia que ens interessa.

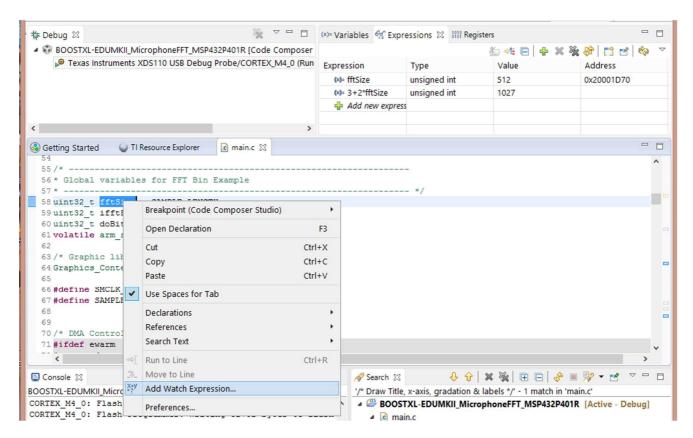
Si ara executem el programa veurem que para just a aquesta línia, a partir d'aquí podem continuar executant pas a pas, o simplement comprovar el valor d'alguna variable, port, registre, o paràmetre que ens interessi. Executant pas a pas, veurem com amb cada instrucció es van construint els eixos a la pantalla LCD.

Si volem eliminar el *breakpoint*, hem de seguir el mateix procés, i tornar a seleccionar *Toggle Breakpoint* (o bé fent doble clic sobre la marca del mateix breakpoint).

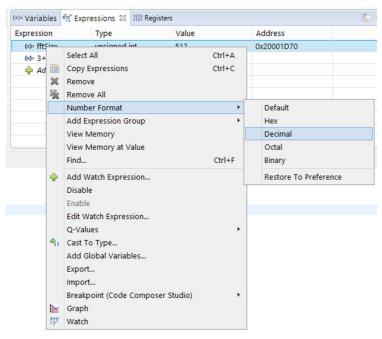
OBSERVAR VARIABLES I ALTRES PARÀMETRES D'INTERÉS

Per ajudar-nos en la tasca de depuració, el programa ens proporciona una facilitat molt important que és el poder observar el valor que van prenent les variables, registres, ports, memòria...

Per exemple, a la finestra superior dreta veurem que hi ha una pestanya anomenada *Expressions*, ens fiquem a sobre de *Add New* i escrivim el nom de la variable de la qual volem saber el valor, o alguna expressió que volem que s'avaluï. Un altre opció és seleccionar la variable al programa i al menú contextual del botó dret del ratolí seleccionar *Add Watch Expression*.

S'ha de tenir en compte que només podrem veure els valors quan el programa estigui aturat, bé perquè estem a un *breakpoint*, bé perquè estem fent una execució pas a pas.

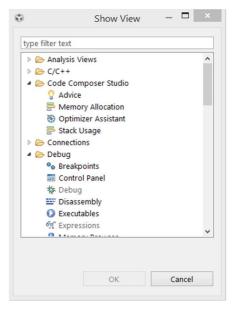

Podem canviar el format amb el que veiem el valor entre diferents opcions: número natural, binari, decimal, o hexadecimal.

Podem veure altres elements com Registres i Ports, Memòria... Per fer això hem d'anar a

Window → Show View → Other

se'ns obrirà una finestra i hem d'entrar a **Debug**. Aquí triarem què és el que volem veure.

II- EXERCICI PROPOSAT (un cop realitzat el tutorial del punt I).

Fer un projecte nou pel mateix microcontrolador (MSP432P401R). Baixeu del campus virtual l'arxiu Practica1_PAE.zip. Desempaqueteu-lo en un lloc temporal, i arrastreu els fitxers des de l'explorador de Windows fins a sobre el vostre projecte nou al Project Explorer del Code Composer Studio. Amb aquesta maniobra, s'haurien d'haver afegit els fitxers:

- "Practica1_PAE_main.c" (penseu en eliminar el main.c que s'havia creat per defecte)
- La Ilibreria "lib_PAE2.lib"
- L'arxiu de capçaleres "lib_PAE2.h"

Aquesta llibreria és necessària per a totes les funcions gràfiques relacionades amb la nostra pantalla LCD, així com per a algunes funcions de configuracions del nostre microcontrolador. A partir d'ara, s'haurà d'incloure tal com ho acabem de fer a tots els vostres projectes per al nostre robot de PAE. D'aquesta manera, ja es podrà accedir a qualsevol funció, constant, o variable global, etc... definides en aquesta llibreria, sense més complicació que afegint al vostre codi la directiva *include* corresponent:

#include "lib PAE2.h" //Libreria grafica + configuracion reloj MSP432

Nota: una altra manera per afegir els arxius al projecte, es anar al menú

Project → Add Files...

o bé botó dret sobre el nom del projecte al Project Explorer del CCS, i seleccionar l'opció Add Files...

Com hem dit abans, la primera instrucció de la funció main() és, i sempre haurà de ser:

WDTCTL = WDTPW | WDTHOLD; // Stop watchdog timer

A més a més, fixeu-vos que la segona instrucció és, i sempre haurà de ser pels nostres projectes de PAE, de la configuració del rellotje:

init_ucs_24MHz(); //Ajustes del clock (Unified Clock System)

- Compileu i executeu el projecte.
- Proveu a moure el Joystick.
- Mireu el valor del buffer "cadena" quan polsem el joystick en qualsevol direcció.
- És molt interessant per a la resta del curs entendre que fan i com funcionen les funcions:
  - sprintf()
  - halLcdPrintLine()

I els seus paràmetres. Per tant cerqueu-les al programa i analitzeu detalladament les dues funcions.

- Es molt important per la resta del curs estudiar i entendre l'ús dels operadors lògics al llarg del codi, és a dir com, i amb quina finalitat s'utilitzen.